

Sammanfattning 7

Från förra veckan vet vi att systemet $x(k+1) = Ax(k) + Bw(k)$, $k = 0, 1, \dots$ har lösningen

$$x(k) = A^k x(0) + \sum_{j=0}^{k-1} A^{k-1-j} B w(j), \quad k = 1, 2, \dots$$

Utsignalen är $y(k) = Cx(k) + Dw(k)$.

Motsvarigheten till **enhetspulsen** för diskreta system är: $\delta(k) = \begin{cases} 1 & \text{om } k = 0 \\ 0 & \text{för övrigt.} \end{cases}$

Svaret y som fås då $w(k) = \delta(k)$, givet $x(0) = 0$ kallas **impulssvaret** h :

$$h(k) = \begin{cases} D & k = 0 \\ CA^{k-1}B & k \geq 1. \end{cases} \quad \begin{array}{l} \text{Godtycklig insignal} \\ \text{och } x(0) = 0: \end{array}$$

$$y(k) = \sum_{j=0}^{k-1} CA^{k-1-j} B w(j) + Dw(k) \\ = \sum_{j=0}^k h(k-j) w(j).$$

Definition: $h \otimes w = \sum_{j=0}^k h(k-j) w(j)$ kallas **faltning** mellan h och w .

Ur impulssvaret h för ett system, kan vi härleda systemets svar för godtycklig insignal w .

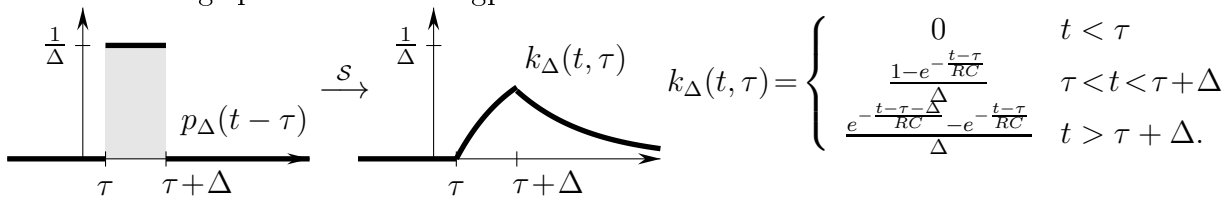
MÅL: Ur svaret för en standardsignal härled svaret för godtycklig insignal.

Vi vill troliggöra att $h(t) = S(\delta(t))$ på något sätt gäller även för tidskontinuerliga system.

Definition: rektangelpulsvar (vid tiden τ) $k_{\Delta}(t, \tau)$ kallas systemets svar då insignalen är en enhetspuls (vid tiden τ), dvs $w(t) = p_{\Delta}(t - \tau)$.

Definition: impulssvar $k(t, \tau) = \lim_{\delta \rightarrow 0^+} k_{\Delta}(t, \tau)$.

Ex 1. Rektangelpulsvar för en låpassfilter:

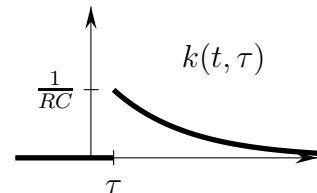
Om insignalen approximeras med rektangelpulser kan utsignalen approximeras med rektangelpulsvar:

$$w(t) \approx \sum_k w(\tau_k) p_{\Delta_k}(t - \tau_k) \Delta_k$$

$$(\mathcal{S}w)_{\Delta}(t) \approx \sum_k w(\tau_k) k_{\Delta_k}(t, \tau_k) \Delta_k$$

På samma sätt kan vi hoppas på att $(\mathcal{S}w)(t) = \lim_{\Delta_k \rightarrow 0^+} (\mathcal{S}w)_{\Delta}(t) = \int_{-\infty}^{\infty} k(t, \tau) w(\tau) d\tau$.

Ex. 2: Impulssvaret för låpassfiltret: $k(t, \tau) = \begin{cases} 0 & t < \tau \\ \frac{e^{-\frac{t-\tau}{RC}}}{RC} & t > \tau. \end{cases}$

Övn 9.8 $k(t, \tau) = (t^2 - \tau^2)\theta(t - \tau)$. Beräkna svaret för a) $w(t) = \theta(t)$ och b) $w(t) = \theta(t - 1)$.

a) $(\mathcal{S}w)(t) = \int_{-\infty}^{\infty} (t^2 - \tau^2)\theta(t - \tau)\theta(\tau) d\tau = \int_0^{\infty} (t^2 - \tau^2)\theta(t - \tau) d\tau = \frac{2}{3}t^3\theta(t)$.

b) $(\mathcal{S}w)(t) = \int_{-\infty}^{\infty} (t^2 - \tau^2)\theta(t - \tau)\theta(\tau - 1) d\tau = \int_1^{\infty} (t^2 - \tau^2)\theta(t - \tau) d\tau = \frac{1}{3}(2t^3 + 3t^2 + 1)\theta(t - 1)$.

Definition: $\mathcal{S}$ är tidsinvariant om för alla tal a och alla insignaler $w(t)$, om $y(t) = (\mathcal{S}w)(t)$ då gäller att insignalen $w(t - a)$ ger utsignalen $y(t - a)$.

Ex. 3: Visa att lågpasfiltret är tidsinvariant. Först räknar vi vad insignalen $w(t)$ ger som utsignal: $y(t) = \int_{-\infty}^{\infty} \frac{1}{RC} e^{-(t-\tau)/RC} \theta(t-\tau) w(\tau) d\tau$. Sen räknar vi ut vilken utsignal fås ut av insignalen $w_2(t) = w(t - a)$: $(\mathcal{S}w_2)(t) = \int_{-\infty}^{\infty} \frac{1}{RC} e^{-(t-\tau)/RC} \theta(t-\tau) w(\tau - a) d\tau$. Substitutionen $s = \tau - a$ ger $(\mathcal{S}w_2)(t) = \int_{-\infty}^{\infty} \frac{1}{RC} e^{-(t-s-a)/RC} \theta(t-s-a) w(s) ds = y(t-a)$.

Övn 9.12: I övningen 9.8 är utsignalen $\frac{2}{3}t^3\theta(t)$ då insignalen är $w(t) = \theta(t)$, men däremot är utsignalen för $\theta(t - 1)$ **INTE** lika med $\frac{2}{3}(t - 1)^3\theta(t - 1)$ (kolla svaret ovan). Därmed är systemet **INTE** tidsinvariant.

Om $\mathcal{S}$ är linjär och tidsinvariant så gäller $\delta(t - a) \xrightarrow{\mathcal{S}} k(t, a)$ (impuls/impulssvar). På samma sätt $\delta(t) \xrightarrow{\mathcal{S}} k(t, 0)$, som vi kallade *impulssvaret* $h(t)$. Tidsinvariansen ger därefter att $k(t, a) = h(t - a)$ och då kan vi skriva:

$$\boxed{(\mathcal{S}w)(t) = \int_{-\infty}^{\infty} h(t - \tau) w(\tau) d\tau}, \text{ vilket var målet från början.}$$

Ex. 4: Lågpasfiltret igen! $h(t) = \frac{1}{RC} e^{-t/RC} \theta(t)$.